

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 31¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO,
ĮSTATYMO PAPILDYMO 31² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotosios institucijos pastabas ir pasiūlymus
1.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2025 m. gruodžio 16 d. raštas Nr. (1.6 Mr) 2T-1380	
1.1.	„SDĮ projekto 3 straipsnyje dėstomame Įstatymo 31 ² straipsnio 1 dalies 3 punkte siūlytina išbraukti žodį „valstybės“ ir vietoj jo įrašyti „įstatymo“, atsižvelgiant į tai, kad ne valstybė kaip tokia laiduoja nemokamą sveikatos priežiūrą, bet įstatymas tam tikra apimtimi pagal finansines galimybes ir kitas sąlygas, įskaitant privalomąjį sveikatos draudimą.“	Neatsižvelgta. Sąvoka „valstybės laiduojama (nemokama) asmens sveikatos priežiūra“ nustatyta Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnio 19 dalyje ir vartojama tiek šio įstatymo I dalies II skyriuje, nustatančiame valstybės laiduojamos (nemokamos) asmens sveikatos priežiūros apimtį (subjektus ir asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurios jiems teikiamos nemokamai) ir šios priežiūros teikimo tvarką, tiek kituose straipsniuose. Taigi, SDĮ projektu siūlomos formuluotės yra sistemiškai suderintos su kituose sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose įstatymuose vartojamomis sąvokomis.
1.2.	„SDĮ projekto 3 straipsnyje dėstomoje Įstatymo 31 ² straipsnio 4 dalies nuostata turi būti tikslinama, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnyje nustatytas administracinio teismo priimamų sprendimų rūšis.“	Neatsižvelgta. SDĮ projektu siūloma formuluotė atitinka tas, kurios vartojamos naujausiuose teisės aktuose, pvz., Kriterijų taikymo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis kompensuojamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių pageidaujama sudaryti sutartį, ir jų vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 471 „Dėl Kriterijų taikymo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis kompensuojamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių pageidaujama sudaryti sutartį, ir jų vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarkos aprašo patvirtinimo“, 23 punkte.
2.	Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. R-4630	
	„Vadovaujantis SDĮ projekto 31 ² straipsnio 6 dalimi, „asmens sveikatos priežiūros įstaigos, vaistinės ar kito ūkio subjekto nesumokėta pinigine bauda <u>išieškoma į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą.</u> “	Turinio atžvilgiu jokia konkreti pastaba ar pasiūlymas rašte nepateikiami. SDĮ projekte nėra numatyta, kad Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) administruotų SDĮ projektu siūlomas baudas, kurios bus išieškomos ne į valstybės biudžetą (kaip yra VMI administruojamų baudų atveju), bet į Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžetą.

	Kadangi minėta bauda išieškoma į Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetą, kuris nėra tapatus valstybės biudžetui, manome, kad VMI prie FM nuo 2026-06-30 neturi administruoti pagal SDĮ skiriamų baudų.“	
3.	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. gruodžio 2 d. raštas Nr. 1D-5350	
3.1.	<p>„Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 52, 58 ir 59 straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 58¹ straipsniu įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo (toliau – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas) 58 straipsnio 3 dalyje nurodyta šiame įstatyme nurodytų įstaigų veiklą kontroliuojančių institucijų sprendimų dėl kontrolės priemonių ar sankcijų taikymo apskundimo tvarka.</p> <p>Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio nuostatas, siūlytume išplėsti galimybes apskusti šiame įstatyme nurodytų įstaigų veiklą kontroliuojančių institucijų sprendimus, numatant, kad jie gali būti apskundžiami ne tik Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, bet Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka tai pačiai sprendimą dėl kontrolės priemonių ar sankcijų taikymo priėmusiai kontroliuojančiai institucijai.</p> <p>Ši pastaba taip pat taikytina ir Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 31¹ straipsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo 30¹ ir 31² straipsniais įstatymu keičiamo Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – Sveikatos draudimo įstatymas) 31¹ straipsnio 7 daliai.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>SDĮ nustatyta Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) sprendimų dėl poveikio priemonių, įskaitant SDĮ projektu siūlomą naują poveikio priemonę – baudą, taikymo apskundimo tvarka atitinka ir kitų specialiųjų įstatymų nuostatas, numatančias, kad priežiūros institucijos sprendimai dėl poveikio priemonių taikymo skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos vartotojų apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo, Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo ir kt.</p> <p>Pažymėtina, kad SDĮ 31¹ straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka skundžiami ne patikrinimo rezultatai (patikrinimo metu nustatyti faktai ir patikrinimo išvados, kaip siūloma ir pastaboje, ginčijami išankstine ne teismo tvarka¹), bet VLK direktoriaus sprendimai, susiję su patikrinimo išvadų įgyvendinimu. Šie sprendimai yra procesinio pobūdžio ir priimami siekiant įgyvendinti patikrinimo rezultatus (dėl kurių pateikti įstaigos paaiškinimai ar prieštaravimai, jeigu tokių pateikta, jau buvo įvertinti prieš galutinai patvirtinant patikrinimo rezultatus) – užtikrinti, kad įstaiga pašalintų nustatytus teisės aktų pažeidimus ir atlygintų jais padarytą žalą. Atsižvelgiant į tai, kad SDĮ 31¹ straipsnyje nustatyta imperatyvi poveikio priemonių taikymo tvarka ir VLK direktoriui nėra suteikta diskrecijos teisė spręsti, ar taikyti ir kokios rūšies poveikio priemonę taikyti, nėra aišku, kokių tikslu skundas turėtų būti teikiamas ne teismui, bet sprendimą dėl poveikio priemonės priėmusiam subjektui – VLK. Pavyzdžiui, įstaigai nevykdant pareigos atlyginti PSDF biudžetui padarytą žalą, VLK</p>

¹ Vadovaudamasi Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1K-10 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis, įstaiga turi teisę savo pastabas ir paaiškinimus teikti tiek atliekant patikrinimą, tiek gavusi patikrinimo pažymą, kurioje nurodomi patikrinimo metu nustatyti faktai ir patikrinimo išvados. Jei įstaiga nesutinka su patikrinimo pažymos rezultatais, atliekama ekspertizė – ekspertizės komisijos posėdyje turi teisę dalyvauti ir savo poziciją dėl patikrinimo rezultatų pareikšti įstaigos atstovai.

		direktorius privalo priimti SDĮ 31 ¹ straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą sprendimą, įpareigojantį įstaigą atlyginti žalą, todėl šio sprendimo apskundimas jį priėmusiam subjektui neturėtų jokios praktinės reikšmės, nes VLK direktorius kitokio sprendimo dėl minėtos poveikio priemonės taikymo priimti tiesiog negalėtų.
3.2.	<p>„Jeigu būtų atsižvelgta į prieš tai pateiktą pastabą, tuomet reikėtų, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 2 ir 3 dalimis, patikslinti ir Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 58¹ straipsnio 5 dalies 2 sakinį nurodant, kad apskundus sprendimą skirti baudą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo <i>administracinės procedūros sprendimo priėmimo</i> ar teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.</p> <p>Ši pastaba taip pat taikytina ir Sveikatos draudimo įstatymo 31² straipsnio 4 daliai.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Į pastabą neatsižvelgta, nes neatsižvelgta į derinimo pažymos 3.1 papunktyje pateiktą pastabą.</p>
4.	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2025 m. gruodžio 4 d. raštas Nr. 4-01-11236	
	<p>„Įstatymų projektais, be kita ko, atsižvelgiant į Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio vertinimo ir korupcijos rizikos analizės išvadose pateiktas pastabas, siūloma stiprinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų (toliau – subjektai) priežiūrą, griežtinti sankcijas už pažeidimus, nustatyti naujas poveikio ir kontrolės priemones ir kt. Dėkojame, kad į pateiktas pastabas buvo atsižvelgta.</p> <p>Papildomai atkreipiamė dėmesį, kad nei pagal dabar galiojančią teisinį reglamentavimą, nei pagal Įstatymų projektus nenumatomas priežiūros institucijų (Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos) sprendimų dėl baudų ir kitų poveikio priemonių, taikomų subjektams, viešinimas. Tai sudaro prielaidas selektyviam poveikio priemonių taikymui, mažina skaidrumą ir prevencinį poveikį, taip pat neleidžia visuomenei ir pacientams vertinti subjektų patikimumo. Sprendimų dėl baudų ir kitų poveikio priemonių ūkio subjektams viešinimas yra įtvirtintas ir taikomas daugelyje kitų priežiūros sričių (pavyzdžiui, tokius sprendimus privalo viešinti Konkurencijos taryba, Lošimų priežiūros tarnyba, Aplinkos apsaugos departamentas, Lietuvos bankas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir kt.). Todėl analogiško reikalavimo nustatymas sveikatos sektoriuje būtų nuoseklus su</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Informacijos viešinimas apie priežiūros institucijų administracinius sprendimus, kuriais skiriamos poveikio priemonės, šios informacijos viešinimo tvarka ir viešinamos informacijos turinys jau yra numatyti 2026 m. gegužės 1 d. įsigaliosiančiose Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 37 straipsnio 6 dalies nuostatose.</p> <p>Siekiant nedubliuoti nurodyto reglamentavimo, SDĮ projektas siūlomomis nuostatomis nepildomas.</p>

	kitose priežiūros srityse taikomais skaidrumo standartais. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siekiant mažinti korupcijos rizikas asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų priežiūros srityje, siūlytume įtvirtinti Valstybinės ligonių kasos ir Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos pareigą viešai skelbti sprendimus dėl baudų ir kitų poveikio priemonių taikymo (netaikymo) subjektams.“	
5.	Lietuvos savivaldybių asociacijos 2025 m. gruodžio 2 d. raštas Nr. 2025-12-02	
5.1.	„Dauguma savivaldybių pažymi, kad Įstatymų projektuose numatytos naujos poveikio priemonės (piniginės baudos, draudimas dvejus metus sudaryti naują sutartį, jeigu ankstesnė sutartis buvo nutraukta dėl teisės aktų pažeidimų) gali būti per griežtos ir kelti grėsmę įstaigų finansiniam stabilumui. Atkreipiame dėmesį, kad pažeidimai galimi dėl įvairių priežasčių, pavyzdžiui, dėl informacinių sistemų sutrikimų (kai nėra galimybės savalaikiai patikrinti paciento draustumo), dėl žmogiškųjų klaidų (kai registratūros darbuotojai ar paslaugas teikiantys gydytojai suklysta dėl teisės aktų reikalavimų taikymo pasikeitus reglamentavimui) ir pan. Atsižvelgdami į tai, siūlome pažeidimus vertinti pagal juos lėmusias aplinkybes ir taikyti proporcingas poveikio priemones.“	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>SDĮ nuostatos, susijusios su piniginių baudų dydžių nustatymu, buvo patikslintos iš esmės – nustatytos mažesnės baudos, atitinkančios tas, kurios taikomos už žalos valstybės biudžetui ir socialinio draudimo biudžetui padarymą, taip pat aiškiau detalizuotos nuostatos, reguliuojančios lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių taikymą.</p> <p>Pažymėtina, kad SDĮ projektu siūlomos baudos, kaip ir visos kitos SDĮ 31¹ straipsnio 1 dalyje nustatytos poveikio priemonės, nebus taikomos nustačius mažareikšmius pažeidimus. Kitais atvejais skiriamos baudos dydis tiesiogiai priklausys nuo padarytos veikos pavojingumo (žalos) ir įstaigos pastangų pašalinti pažeidimą ar atlyginti padarytą žalą.</p> <p>Dėl pastaboje pateiktų argumentų, kad galimi atvejai, kai dėl informacinių sistemų sutrikimo įstaiga, prieš suteikdama paslaugą, negalės patikrinti, ar pacientas yra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu (toliau – apdraustasis), pažymėtina, kad PSDF biudžeto lėšomis gali būti apmokamos tik apdraustiesiems suteiktos paslaugos². Jei įstaigai kyla neaiškumų dėl paciento draustumo PSDF biudžeto lėšomis ar asmens sveikatos priežiūros paslaugos apmokėjimo valstybės biudžeto lėšomis, ar kyla kitų klausimų dėl sutarties vykdymo, įstaiga turėtų kreiptis į VLK³. Taigi, jei įstaiga, prieš teikdama paslaugą, dėl tam tikrų aplinkybių negali patikrinti asmens draustumo, tą ji privalo padaryti prieš VLK pateikdama sąskaitą dėl ataskaitiniu laikotarpiu (praėjusį kalendorinį mėnesį) apdraustiesiems suteiktų paslaugų apmokėjimo. Atsižvelgiant į tai, kad</p>

² Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo bei valstybės biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-665 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo bei valstybės biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų patvirtinimo“ (toliau – Sutarties standartinės sąlygos), 4.2 ir 4.8 papunkčiai.

³ Sutarties standartinių sąlygų 4.9 papunktis.

		sąskaita turi būti pateikiama iki kito mėnesio 10 d., įstaiga turi pakankamai laiko patikrinti, ar konkretus asmuo turėjo teisę į PSDF biudžeto lėšomis apmokamą paslaugą, ir sąskaitą VLK pateikti tik dėl apdraustiesiems suteiktų paslaugų.
5.2.	„Savivaldybės pažymi, kad Įstatymų projektuose nėra numatyta, kaip būtų užtikrinamas nepertraukiamas sveikatos priežiūros paslaugų teikimas tuo atveju, jei dvejiems metams būtų stabdoma sveikatos centrų veikla. Tokie sveikatos centrai apima pirminę sveikatos priežiūrą, ligonines ir psichikos sveikatos centrus, todėl paslaugų teikimo sustabdymas sukeltų realią grėsmę savalaikiam ir prieinamam sveikatos priežiūros paslaugų teikimui, ypač mažesnėse savivaldybėse. Siūlome projektuose aiškiai nustatyti alternatyvius paslaugų teikimo mechanizmus (pvz., esamų pirminės sveikatos priežiūros įstaigų veiklos tęstinumą, laikiną funkcijų perdavimą kitoms įstaigoms ar kt.), kad būtų išvengta neigiamų pasekmių gyventojų sveikatai.“	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sveikatos centrai, kaip ir bet kurios kitos asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos, šias paslaugas turi teikti laikydamiesi sveikatos apsaugos ministro įsakymais patvirtintų reikalavimų, reglamentuojančių atitinkamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarką. Aplinkybė, kad šios paslaugos yra reikalingos visuomenės poreikiams patenkinti, negali būti laikoma pakankamu pagrindu netaikyti atsakomybės įstaigoms, paslaugas teikiančioms nesilaikant teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Pažymėtina, kad įstaigos, paslaugas teikdamos ne taip, kaip nustatyta teisės aktuose, taip pat daro žalą visuomenei – gali būti daroma žala konkrečiam asmeniui, neužtikrinant jo teisės į valstybės laiduojamą (nemokamą) asmens sveikatos priežiūrą, teikiant siauresnės apimtį priežiūrą ar ne taip, kaip nustatyta teisės aktuose, o kai padaroma žala PSDF biudžetui – žala daroma visai visuomenei, nes šie viešieji finansai ir taip yra nepakankami. Įstaigai padarius žalą PSDF biudžetui (padarius pažeidimą ir dėl to nepagrįstai gavus PSDF biudžeto lėšas) atitinkamai mažėja finansinės galimybės visuomenei teikti valstybės laiduojamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad įstaigai taikytinos baudos dydį lemia ne tik įstaigos neteisėti veiksmai ir jais sukeltos pasekmės (žalos dydis), bet ir įstaigos veiksmai siekiant pašalinti pažeidimą ir atlyginti žalą – patikslintame SDĮ projekte numatyta, kad žalą savo noru atlyginus greičiau nei per 30 dienų būtų skiriama minimali 20 proc. dydžio bauda.</p> <p>Tais atvejais, kai įstaiga dels pašalinti pažeidimą ir atlyginti padarytą žalą ir dėl to reikės ne tik stabdyti, bet ir nutraukti sutarties ar jos dalies galiojimą, paslaugos, kurios buvo teikiamos pagal šią sutartį, bus perduotos teikti kitai įstaigai (įstaigoms) SDĮ 26 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka.</p>
6.	Diagnostikos ir gydymo įstaigų asociacijos 2025 m. gruodžio 2 d. raštas	
6.1.	„DIGA supranta SAM parengtų projektų tikslą ir siekį stiprinti sveikatos priežiūros įstaigų ir sveikatos priežiūros specialistų veiklos, teikiamų	Atsižvelgta iš dalies.

sveikatos priežiūros paslaugų kokybės ir PSDF lėšomis apmokamų paslaugų kontrolės reikalavimus bei didinti kontrolės institucijų galias tuo tikslu, jog teisės aktų pažeidėjai, kurių veikla sukėlė žalą pacientų gyvybei bei sveikatai arba tyčiniaus veiksmais padarė žalą PSDF biudžetui būtų atgrasomi nuo neteisėtų veiksmų.

Tuo pačiu DIGA išsako savo abejones ir nuogąstavimus dėl šiuo metu egzistuojančios reguliacinės (teisės aktų) aplinkos, teismų praktikos bei institucinės praktikos, kurių praktinis taikymas Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose (nepriklausomai nuo jų pavaldumo bei kapitalo) yra itin skirtingas.

DIGA, palyginusi SDĮ projekto nuostatas su kitų valstybės institucijų (Valstybinės mokesčių inspekcijos, Konkurencijos tarybos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos ir kt.) priimamų sprendimų ir taikomų sankcijų reguliavimu, daro išvadą, kad SDĮ projekte ir ANK projekte siūlomi pakeitimai gali būti kildinami Valstybinės mokesčių inspekcijos kontrolės ir sankcijų teisiniu reguliavimu.

Tenka pripažinti, kad šiuo metu Valstybinės mokesčių inspekcijos veiklos modelis yra vienas pažangiausių tarp Lietuvos kontrolės ir priežiūros institucijų ir šio pavyzdžio pasitelkimas yra sveikintinas. Tuo pačiu būtina priminti, jog Valstybinė mokesčių inspekcija yra parengusi daugelį savo veikos komentarų (kaip viena ar kita įstatymo nuostata turi būti traktuojama praktikoje), šie komentarai ne kartą buvo aptarti su apskaitos, audito bei verslo bendruomenėmis, siekiant kompromisinių sprendimų ir nuoseklaus praktinio taikymo.

DIGA atkreipia gerbiamų institucijų dėmesį, kad paminėtos veiklos komentarų parengimo, jų aptarimo ir suderinimo su suinteresuota bendruomene (pacientai, specialistai, gydymo įstaigos) Lietuvos sveikatos sistemoje iki šiol nėra. Tai kelia ypatingą nerimą ir susirūpinimą, kadangi pacientų kaip teikiamų paslaugų naudos gavėjų lūkesčiai ir poreikiai, specialistų ir įstaigų kaip paslaugų teikėjų bei kontrolės institucijų požiūris ir aiškinimas vienos ar kitos klinikinės bei finansinės situacijos gali iš esmės skirtis (ir praktika rodo, kad tikrai skiriasi).

Atsižvelgdama į šioje dalyje išdėstytus argumentus, DIGA siūlo:

1) keisti SDĮ projekte ir SSI projekte apibrėžtą įsigaliojimo terminą

Pastaboje nepateikiami jokie konkretūs argumentai, objektyviai pagrindžiantys, kodėl SDĮ projektu siūlomų nuostatų įsigaliojimą reikėtų atidėti daugiau nei 1,5 metų. Tai, kad įstatymui įgyvendinti turės būti parengti įgyvendinamieji teisės aktai (šiuo atveju – Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1K-10 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų ūkio subjektų, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“, pakeitimai), nėra pagrindas SDĮ projekto įsigaliojimą atidėti pastaboje siūlomam terminui.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi, SDĮ projektas buvo patikslintas nustatant jo įsigaliojimo datą – 2026 m. lapkričio 1 d., taip pat nustatant, kad įgyvendinamieji teisės aktai turi būti parengti iki 2026 m. liepos 31 d. Savo pastabas ir pasiūlymus, susijusius su kontrolės procedūrų atlikimu ir poveikio priemonių taikymu, įstaigos turės galimybę pateikti, kai bus pateiktas derinti SDĮ projektą įgyvendinantis pirmiau minėtas Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus įsakymo projektas.

	<p>ir vietoje 2026 m. gegužės 1 d. nustatyti, kad siūlomi pakeitimai įsigalioja nuo 2027 m. lapkričio 1 d.;</p> <p>2) papildyti SDĮ ir SSĮ projektus, numatant, kad kontrolės institucijos (atitinkamai Valstybinė ligonių kasa (toliau – VLK) bei Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (toliau - VASPVT) ne vėliau kaip iki 2027 m. gegužės 1 d. turi parengti ir su suinteresuotais socialiniais partneriais (pacientų, specialistų bei įstaigų organizacijomis) suderina abiejų institucijų parengtus komentarus dėl jų veiklos srities kontrolės ir priežiūros sprendimų taikymo.“</p>	
6.2.	<p>„SDĮ projekte yra nustatyta, kad sankcijos (piniginės baudos) taikomos už „teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, teikimą pažeidimą“. Esant tokiai formulavimui, kyla ypatingų abejonių dėl tolimesnių formuluočių teisėtumo ir pagrįstumo, antai:</p>	
6.2.1.	<p>1) siūloma 31² straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluočių „2) dėl kurio nebuvo padaryta žala Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui, asmens sveikatos priežiūros įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui skiriama piniginė bauda, atitinkanti 10 bazinių socialinių išmokų dydžių sumą“ iš esmės prieštarauja 31² straipsnio 1 dalyje pateiktam teiginiui, nes siūloma bauda už pažeidimus, kuriais nebuvo padaryta žala PSDF biudžetui. Tai akivaizdus prieštaravimas, kuris privalo būti pašalintas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>SDĮ projektu siūlomo SDĮ 31² straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje apibrėžiama, už kokių teisės aktų pažeidimus gali būti skiriamos baudos (už ne bet kokių asmens sveikatos priežiūros paslaugų, bet išimtinai tik už PSDF biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus). Šios dalies 1–3 punktuose pažeidimai skirstomi pagal tai, kokias neigiamas pasekmes jie sukelia, ir kokios baudos už juos taikomos, pavyzdžiui 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju kalbama apie pažeidimą, kuriuo buvo pažeisti tam tikros PSDF biudžeto lėšomis apmokamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai, tačiau nebuvo padaryta finansinė žala PSDF biudžetui ir nebuvo pažeista paciento teisė į valstybės laiduojamą (nemokamą) asmens sveikatos priežiūrą.</p>
6.2.2.	<p>2) siūloma 31² straipsnio 1 dalies 3 punkto formuluočių „3) dėl kurio buvo pažeista paciento teisė gauti valstybės laiduojamą (nemokamą) sveikatos priežiūrą, asmens sveikatos priežiūros įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui skiriama piniginė bauda, kurios dydis yra 10 kartų didesnis už neteisėtai iš paciento paimto mokesčio sumą“ taip pat prieštarauja 31² straipsnio 1 dalyje pateiktam teiginiui, nes baudos dydis, kuris</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Teisė į valstybės laiduojamas (nemokamas) asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir jų teikimo tvarka yra detalčiai reglamentuotos Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, SDĮ ir šiuos įstatymus įgyvendinančiuose sveikatos apsaugos ministro įsakymuose. SDĮ projektu siūlomo SDĮ 31² straipsnio 1 dalies 3 punkte numatyta atsakomybė už pažeidimą, kuriuo pažeidžiama minėtuose teisės aktuose nustatyta asmens</p>

	<p>sumokamas į PSDF biudžetą būtų skaičiuojamas nuo mokamos paslaugos kainos, kurią sumokėjo pacientas.</p> <p>Tai reiškia, kad žalos PSDF biudžetui nėra, šio biudžeto lėšos yra tinkamai ir pagrįstai panaudotos, tačiau dėl to, kad pacientas apmokėjo mokamą paslaugą (priemokų už klinikinės paslaugas nuo 2026 m. gegužės 1 d. jau nebegalės būti), VLK galėtų paskirti gydymo įstaigai baudą, kuri būtų 10 kartų didesnė už neteisėtai iš paciento paimto mokesčio sumą.</p> <p>Pažymėtina, kad SDĮ projekte nėra jokių normų (formuluočių, teiginių, požymių ir pan.), kada paciento mokėjimas už paslaugą (mokamos paslaugos sumos sumokėjimas) būtų susietas su PSDF paslaugos teikimu ir būtų laikomas neteisėtu. Tačiau pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą ir iki šiol esamą teisėkūros praktika (tiek Valstybinės mokesčių inspekcijos, tiek Konkurencijos tarybos, tiek Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, tiek ANK atvejais) visos būtinios taisyklės (pažeidimo padarymo ir nustatymo požymiai) privalo būti apibrėžtos įstatyme, o ne poįstatyminiuose teisės aktuose. Nesant aiškaus, nuoseklaus ir nedviprasmiško reguliavimo bus sudarytas pagrindas nuolatiniams ginčams ir konfliktams.</p>	<p>teisė į valstybės laiduojamą asmens sveikatos priežiūrą – paimtas mokestis už paslaugą (ar jos dalį), kurią jis turėjo gauti nemokamai. Už tokį pažeidimą taikomos baudos dydis tiesiogiai priklausys nuo neteisėtai iš paciento paimto mokesčio dydžio.</p>
6.2.3.	<p>3) 31² straipsnio 6 dalyje yra nurodoma, kad „valstybinės ligonių kasos direktoriaus sprendimas dėl priverstinio baudos išieškojimo yra vykdomasis dokumentas, kuris pateikiamas vykdyti antstoliui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka ne vėliau kaip per vienus metus nuo Valstybinės ligonių kasos direktoriaus sprendimo skirti baudą priėmimo dienos, o apskundus sprendimą skirti baudą – ne vėliau kaip per vienus metus nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.“ Atkreipia dėmesį, kad vykdomieji dokumentai įprastai yra išduodami po teismo sprendimo. Tuo atveju, jeigu VLK direktoriaus sprendimas dėl priverstinio baudos išieškojimo bus išduodamas be teismo sprendimo.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Analogiška, kaip ir SDĮ projektu siūloma, baudų išieškojimo tvarka, pagal kurią priežiūros įstaigos sprendimas skirti baudą yra vykdomasis dokumentas (nereikia teismo sprendimo, kad, baudos nesumokėjus savo noru, ji būtų išieškota priverstinai), nustatyta ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose ekonominių sankcijų – baudų – skyrimą ir išieškojimą (tai išsamiau aprašyta įstatymų projektų aiškinamajame rašte).</p>
6.3.	<p>DIGA, apibendrindama šioje dalyje išdėstyta, prašo:</p> <p>SAM pateikti išsamius, nuoseklius ir detalius paaiškinimus, koku faktiniu bei teisiniu pagrindu SDĮ projekte siūlomą nustatyti pinigine baudą, kurią skirtų įstaigoms VLK, už tuos atvejus, kuomet:</p> <p>1) nėra padarytos žalos PSDF biudžetui (nes būtent šias lėšas administruoja VLK)? SDĮ projekte siūloma už kokius atvejus taikyti</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Turinio atžvilgiu pateiktos ne pastabos dėl SDĮ projekto nuostatų, bet prašymas paaiškinti SDĮ projektu siūlomas nuostatas. Įstatymų projektais siūlomas reguliavimas, įskaitant siūlomus pakeitimus paskatinusias priežastis, tikslus, siūlomus sprendimus ir kt. detalai aprašyti įstatymų</p>

	<p>piniginė bauda, atitinkančią 10 bazinių socialinių išmokų dydžių sumą (šiuo metu 700 eurų).</p> <p>2) kaip paciento sprendimas sumokėti atitinkamą mokestį gydymo įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui (pacientas priima valingą sprendimą, patvirtintą savo parašu arba net keliais parašais), kas iš esmės reiškia mokamos paslaugos teikimą pacientui (nes pagal Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą yra panaikintos priemokos už sveikatos priežiūros paslaugas kaip klinikinį procesą), susijęs su paciento teise gauti valstybės laiduojamą (nemokamą) sveikatos priežiūrą?</p> <p>3) kokią teisinę galią turėtų VLK direktoriaus sprendimas dėl priverstinio baudos išieškojimo?</p>	<p>projektų aiškinamajame rašte, todėl derinimo pažymyje ši informacija pakartotinai neteikiama.</p>
<p>7.</p>	<p>Asociacijos „Investors‘ Forum“, Lietuvos verslo konfederacijos ir Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos 2025 m. gruodžio 3 d. raštas</p>	
<p>7.1.</p>	<p>„KT ne kartą yra pažymėjęs, jog konstituciniai teisingumo ir proporcingumo principai yra neatsiejami nuo konstitucinio teisinės valstybės principo, yra konstitucinio teisinės valstybės principo elementai. Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams: teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų; <...> įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, <...> turi būti užtikrinami teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna; nustatant teisinius apribojimus bei atsakomybę už teisės pažeidimus, privalu paisyti protingumo reikalavimo, taip pat proporcingumo principo, pagal kurį nustatytos teisinės priemonės turi būti būtinos demokratinėje visuomenėje ir tinkamos siekiamiems teisėtiems bei visuotinai svarbiems tikslams (tarp tikslų ir priemonių turi būti pusiausvyra), jos neturi varžyti asmens teisių labiau, negu reikia šiems tikslams pasiekti, o jeigu šios teisinės priemonės susijusios su sankcijomis už teisės pažeidimą, tai minėtos sankcijos turi būti proporcingos padarytam teisės pažeidimui (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2009 m. kovo 2 d. nutarimai).</p> <p>KT savo nutarimuose taip pat yra konstatavęs, kad teisingumas yra</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>SDĮ nuostatos, susijusios su piniginių baudų dydžių nustatymu, buvo patikslintos iš esmės – nustatytos mažesnės baudos, atitinkančios tas, kurios taikomos už žalos valstybės biudžetui ir socialinio draudimo biudžetui padarymą, taip pat buvo aiškiau detalizuotos nuostatos dėl lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių taikymo.</p> <p>Pažymėtina, kad SDĮ projektu siūlomos baudos tiesiogiai priklauso nuo pažeidimo pobūdžio ir padarytos žalos dydžio (SDĮ projektu siūlomo 31² straipsnio 1 dalis), taip pat – įstaigos pastangų pašalinti pažeidimą ir atlyginti padarytą žalą (SDĮ projektu siūlomo 31² straipsnio 2 ir 3 dalys).</p>

	<p>vienas pagrindinių teisės, kaip socialinių santykių reguliavimo priemonės, tikslų. Jis yra vienas svarbiausių moralinių vertybių ir teisinės valstybės pagrindų. Jis gali būti įgyvendintas užtikrinant tam tikrą interesų pusiausvyrą, išvengiant atsitiktinumų ir savivalės, socialinio gyvenimo nestabilumo, interesų priešpriešos (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 3 d., 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimai).</p> <p>SDĮ projekte siūlomos piniginės baudos akivaizdžiai peržengia proporcingumo ribas. Tokia bauda yra: akivaizdžiai per didelė nustatytiems pažeidimams, neadekvati bei galinti sukelti itin neigiamas finansines pasekmes mažoms arba nepelningai veikiančioms sveikatos priežiūros įstaigoms ar vaistinėms, sukurianti socialines–ekonominės pasekmes, priešingas deklaruojamiems tikslams, sudaranti paskatas korupcijai ir vengimui bendradarbiauti su priežiūros institucijomis.</p> <p>Dar daugiau, siūlomos baudos nėra pagrįstos jokiais objektyviais skaičiavimais, analize ar rizikos vertinimu. Tai prieštarauja KT išaiškinimui, kad atsakomybės priemonės turi būti nustatomos pagal aiškius, tiksliai apibrėžtus kriterijus, o ne abstraktaus pobūdžio sankcijas.“</p>	
7.2.	<p>„SDĮ projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad net ir tais atvejais, kai, vadovaujantis Sveikatos draudimo įstatymo 31¹ str. 1 d. 5 p., priimamas sprendimas nutraukti su asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistine ar kitu ūkio subjektu sudarytą sutartį ar jos dalį dėl to, kad asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistinė ar kitas ūkio subjektas nepašalino nustatytų pažeidimų ir (ar) neatlygino PSDF biudžetui padarytos žalos, ir (ar) negrąžino apdraustajam neteisėtai iš jo paimto mokesčio, tokia asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistinė ar kitas ūkio subjektas iš karto gali kreiptis į VLK dėl naujos sutarties sudarymo. Todėl siūloma įtvirtinti reguliavimą, numatantį draudimą sudaryti naują sutartį su asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistine ar kitu ūkio subjektu, jeigu ankstesnė sutartis buvo nutraukta dėl padarytų teisės aktų pažeidimų.</p> <p>Vis dėlto, pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 471 „Dėl Kriterijų taikymo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dėl SDĮ projektu siūlomo draudimo įstaigai 2 metus sudaryti naują sutartį, jeigu ankstesnė sutartis ar jos dalis buvo nutraukta dėl to, kad įstaiga padaryto pažeidimo nepašalino ar padarytos žalos neatlygino ne tik per SDĮ nustatytą 30 dienų terminą, bet ir per papildomą 30 dienų terminą, kuriam buvo sustabdytas sutarties ar jos dalies galiojimas (ir dėl to reikėjo nutraukti sutarties ar jos dalies galiojimą), pažymėtina, kad asmens sveikatos priežiūros paslaugos, pagal savo pobūdį, yra viešosios paslaugos. Jos yra teikiamos visuomenės poreikiams patenkinti ir valstybei vykdant Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 straipsnyje nustatytą pareigą laiduoti medicinos pagalbą ir paslaugą žmogui susirgus. Atsižvelgiant į tai, kad nuo tinkamo šių paslaugų teikimo laiku tiesiogiai priklauso asmens sveikata ar net gyvybė, yra viešasis interesas, kad tokias paslaugas teiktų tik patikimi paslaugų teikėjai, griežtai besilaikantys teisės aktuose nustatytų atitinkamų paslaugų teikimo reikalavimų, o šių įstaigų veikloje nustačius tam tikrų pažeidimų – nedelsiant juos pašalinantys. Ši asmens sveikatos priežiūros paslaugų specifiška lemia poreikį tam tikrą laiką riboti nepatikimų įstaigų,</p>

	<p>kompensuojamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių pageidaujama sudaryti sutartį, ir jų vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Kriterijų taikymo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis kompensuojamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių pageidaujama sudaryti sutartį, ir jų vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarkos aprašu, ūkio subjektui pageidaujant sudaryti sutartį su VLK, jam skirti balai yra mažinami dėl šio subjekto padarytų pažeidimų (įskaitant ir tokių, dėl kurių sutartis buvo nutraukta), ir dėl to mažėja galimybės sudaryti kitą sutartį su VLK.</p> <p>Taigi, padaręs pažeidimus ūkio subjektas atsiduria mažiau palankioje pozicijoje, lyginant su kitais, ir tokios minėtame apraše nustatytos pasekmės, mūsų manymu, yra pakankamai objektyvios bei individualizuotos. Tuo tarpu SDĮ projektu siūlomos poveikio priemonės yra ne tik pernelyg griežtos, tačiau ir perteklinės, dubliuojančios minėtas pasekmes.</p> <p>Tai prieštarauja fundamentaliai principui <i>non bis in idem</i> – asmuo negali būti baudžiamas du ar daugiau kartų už tą pačią veiką. Manome, kad pakartotinis baudimas neturėtų būti kontrolės institucijų, kurias saisto gero administravimo reikalavimai, siekis.“</p>	<p>kurios ne tik nesilaiko teisės aktų, reguliuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, bet ir ilgą laiką (arba niekada) nepašalina nustatytų pažeidimų ir neatlygina padarytos žalos, galimybę sudaryti naujas sutartis dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo.</p> <p>Pažymėtina, kad teisinio reguliavimo turinio atžvilgiu panašūs, bet dar griežtesni ribojimai nustatyti ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 6 punkte – pagal šį įstatymą iš pirkimo pašalinamas tiekėjas, dėl kurio per pastaruosius 3 metus buvo nutraukta sutartis arba per pastaruosius 3 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas perkančiosios organizacijos, perkančiojo subjekto ar suteikiančiosios institucijos reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais, ar per pastaruosius 3 metus buvo priimtas perkančiosios organizacijos sprendimas, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to buvo pritaikyta sutartyje nustatyta sankcija.</p>
8.	Lietuvos rajonų ligoninių asociacijos 2025 m. lapkričio 28 d. raštas	
8.1.	<p>„Rekomenduojame papildyti SDĮ projektą ir SPIĮ projektą teisiniu reglamentavimu numatant kaip savivaldybėse galės funkcionuoti naujai įsteigti Sveikatos centrai (apjungiantys ligonines, pirminius sveikatos priežiūros centrus ir psichikos sveikatos priežiūros centrus), tais atvejais kai bus nustatytos naujos poveikio priemonės - pinigine bauda, kuri būtų skiriama asmens sveikatos priežiūros įstaigai, vaistinei ar kitam ūkio subjektui už nustatytus jų veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, taip pat licencijos ar jos dalies, ar licencijoje nurodytų paslaugų galiojimo sustabdymas/nutraukimas, taip pat sutarties su asmens sveikatos priežiūros įstaiga, vaistine ar kitu ūkio subjektu nutraukimas ir galimybės nutrauktą sutartį su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - VLK) sudaryti ribojimas, t. y. sudaryti ne anksčiau, kaip praėjus 2 metams nuo sprendimo nutraukti sutartį priėmimo dienos.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad poveikio priemonė – sutarties ar jos dalies nutraukimas – yra nustatyta 2025 m. liepos 1 d. įsigaliojusiame SDĮ 31¹ straipsnio 1 dalies 5 punkte. SDĮ projektu šio punkto nuostatos nėra keičiamos. SDĮ projektu tik siekiama įtvirtinti draudimą įstaigai, kuri ne tik daro asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir apmokėjimą reguliuojančių teisės aktų pažeidimus, bet ir nepašalina šių pažeidimų bei neatlygina padarytos žalos, 2 metus sudaryti naują sutartį dėl paslaugų, dėl kurių buvo nutraukta sutartis (paslaugų, kurias teikiant buvo konstatuoti pažeidimai, šie pažeidimai ar jų padariniai nebuvo pašalinti ir neatlyginta dėl šių pažeidimų padaryta žala).</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad, vadovaujantis Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų</p>

	<p>Nėra teisiškai apibrėžtas SDĮ projekto 31¹ straipsnio 8 dalimi numatytas 2 metų draudimas sudaryti sutartį terminas. Nėra paaiškinta kuo remiantis buvo nuspręsta pasirinkti ne vienerius arba daugiau metų, bet dvejus metus.“</p>	<p>teikimo sąlygų sąrašo⁴ 12.1.2 papunkčiu, sveikatos centrui priskiriamoms teikti paslaugoms, jeigu sveikatos centre nebeliko nė vieno atitinkamos paslaugos teikėjo, taikoma išimtis ir su nauju šių paslaugų teikėju sutartis sudaroma nevertinant atitinkamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų poreikio. Vadovaujantis Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų sutarčių sudarymo tvarkos aprašo⁵ 6.1 papunkčiu, sutartis su nauju tokių paslaugų teikėju būtų sudaroma bet kuriuo metu, jam pateikus prašymą, t. y. netaikoma naujų paslaugų teikėjų atrankos tvarka ir principai. Šios teisės aktų nuostatos suteikia galimybę į sveikatos centro sudėtį supaprastinta tvarka įtraukti naują paslaugų teikėją, jeigu dėl konstatuotų ir nepašalintų pažeidimų bei neatlygintos žalos būtų nutraukta sutartis su tam tikra sveikatos centrui priklausančia įstaiga.</p> <p>Dėl draudimo 2 metus sudaryti naują sutartį taip pat žiūrėti derinimo pažymos 7.2 papunktį.</p>
8.2.	<p>„Taip pat nėra numatyta, kaip tokiais licencijų sustabdymo ir sutarčių su VLK dvejiems metams nutraukimo atvejais galės savivaldybių teritorijose funkcionuoti sveikatos centrai. Nėra išaiškinta, kokios sveikatos priežiūros įstaigos tuos dvejus metus rajonuose pakeis veikusias ir sankcionuotas ASPI, kad rajonų gyventojams būtų suteikiamos tinkamos, savalaikės ir kokybiškos paslaugos. Atkreipiame dėmesį, kad daugumoje Lietuvos rajonų dominuoja nedidelės viešosios ir privačios sveikatos priežiūros įstaigos. Todėl licencijos galiojimo sustabdymas arba panaikinimas, tuo pačiu neleidžiant (ribojant) ASPI dvejus metus sugrįžti į sveikatos priežiūros rinką, iškiltų reali rizika, kad tokiose savivaldybėse nebus suteikiama reikalinga medicininė pagalba ir bus rizikuojama pacientų sveikata ar net gyvybe. Toks netinkamas paslaugų suteikimas gali lemti, kad bus pakenkiama paciento sveikatai, o tai gali tapti pacientų mirties priežastimi.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra viešosios paslaugos. Jos turi būti ne tik prieinamos gyventojams, bet, atsižvelgiant į itin jautrią sritį, kurioje jos teikiamos – sveikatos priežiūrą, jos turi būti teikiamos taip, kaip nustatyta teisės aktuose. Nustačius, kad paslaugos teikiamos pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, pažeidimai turi būti nedelsiant pašalinami, kad būtų užtikrinama tinkama šių paslaugų kokybė ir prieinamumas. Aplinkybė, kad asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra reikalingos gyventojams ir sustabdžius sutarties vykdymą (licencijos galiojimą) ar nutraukus sutartį (panaikinus licenciją) gali laikinai sutrikti tam tikrų paslaugų teikimas, negali būti laikoma pagrįstu ir pakankamu pagrindu nustatyti tokį reguliavimą, kuris leistų įstaigai paslaugas teikti nesilaikant nustatytų reikalavimų, nepašalinant nustatytų pažeidimų ir neatlyginant padarytos žalos, o kontroliuojančioms institucijoms panaikintų bet kokius teisinius svertus užkardyti tokią priešingą visuomenės interesams įstaigų veiklą.</p>

⁴ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 370 „Dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo sąlygų sąrašo patvirtinimo“.

⁵ Patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. V-1051 „Dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų sutarčių sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

		Dėl sutarčių nutraukimo ir draudimo 2 metus sudaryti naują sutartį taip pat žiūrėti derinimo pažymos 7.2 ir 8.1 papunkčius.
8.3.	„Siūlome papildyti SDĮ projekto 31 ² straipsnio 4 dalį šiais žodžiais „.... - ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo pritarti pinigines baudos skyrimui dienos." ir 6 dalį šiais žodžiais „ ... - ne vėliau kaip per vienus metus nuo teismo sprendimo pritarti piniginių baudos skyrimui įsiteisėjimui dienos. Jeigu ...“.“	Neatsižvelgta. Analogiška, kaip ir SDĮ projektu siūloma, baudų išieškojimo tvarka, pagal kurią priežiūros įstaigos sprendimas skirti baudą yra vykdomasis dokumentas (nereikia teismo sprendimo, kad baudos nesumokėjęs savo noru ji būtų išieškota priverstinai), nustatyta ir kituose įstatymuose, reglamentuojančiuose ekonominių sankcijų – baudų – skyrimą ir išieškojimą (detaliau nurodoma įstatymų projektų aiškinamajame rašte).
8.4.	„Išlieka nepakankamai aiški SDĮ projekto 31 ¹ straipsnio 7 dalies pakeitimo formuluotė dėl galimybės apskusti VLK direktoriaus sprendimus „išskyrus šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytą sprendimą skirti piniginę baudą, vykdymo“, nes to paties SDĮ projekto 31 ² straipsnio 4 ir 6 dalyse reglamentuojami veiksmai po apskundimo.“	Neatsižvelgta. Šiuo metu galiojančios redakcijos SDĮ 31 ¹ straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad VLK direktoriaus sprendimas dėl poveikio priemonių taikymo nesustabdo sprendimų vykdymo (sprendimo vykdymą gali sustabdyti teismas skundą pateikęs įstaigos prašymu arba savo iniciatyva Administracinių bylų teisenos įstatymo 70 straipsnyje nustatyta tvarka). Atsižvelgiant į tai, kad, skirtingai nei kitų SDĮ 31 ¹ straipsnio 1 dalyje nustatytų poveikio priemonių atveju, kai įstaiga įpareigojama grąžinti pinigines lėšas, kurias ji gavo nepagrįstai (atkuriama <i>status quo</i>), pinigine bauda yra papildoma finansinio poveikio priemonė, reiškianti papildomas įstaigos išlaidas, SDĮ 31 ¹ straipsnio 7 dalyje nustatoma, kad skundo dėl skirtos piniginių baudos pateikimas sustabdo sprendimo ją skirti vykdymą. Atitinkamai, SDĮ 31 ² straipsnyje, reguliuojančiame baudos sumokėjimą ir išieškojimą, nustatoma, kad terminai baudai sumokėti ir priverstinai išieškoti pradedami skaičiuoti tik teismui priėmus galutinį sprendimą dėl sprendimo paskirti piniginę baudą teisėtumo. Tokiu reguliavimu siekiama užtikrinti, kad įstaiga nepatirtų neigiamų finansinių pasekmių, kol teismas neišnagrinėjo ginčo dėl skirtos baudos pagrįstumo.
9.	Lietuvos vaistinių asociacijos 2025 m. gruodžio 2 d. raštas Nr. 17	
9.1.	„Sveikatos draudimo įstatymo projektu (toliau - SDĮ Projektas) siūloma nustatyti, kad Valstybinė ligonių kasa (toliau - VLK) vykdydama vaistinių, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa, veiklos priežiūrą, galėtų priimti sprendimą skirti sankcijas. Vadinasi, SDĮ Projektu siekiama įteisinti, jog Valstybinei ligonių kasai būtų suteikti įgaliojimai ne ginčo tvarka nustatyti vaistinės veiklos neteisėtumą ir skirti vaistinėms administracinio	Neatsižvelgta. Įstatymu VLK yra pavesta vykdyti sutartis sudariusių vaistinių priežiūrą ir vertinti vaistų, medicinos pagalbos priemonių, I klasės medicinos priemonių ir <i>in vitro</i> diagnostikos priemonių, skirtų savikontrolei, išrašymo ir išdavimo teisėtumą bei su tuo susijusią vaistinių veiklą (SDĮ 30 straipsnio 8 punktas). Šios kontrolės metu nustačius teisės aktų reikalavimų

	<p>poveikio priemonės. Asociacija šiam SDĮ Projekto tikslui nepritaria ir žemiau argumentuotai pagrindžia savo poziciją.</p> <p>Visų pirma, santykiai tarp VLK ir vaistinių yra ne tik viešojo administravimo, tačiau ir privatinės teisės reguliavimo dalykas. Dabar galiojančiame Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnyje nustatyta, kad išlaidos už vaistinėse išduotus kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemonės apmokamos vadovaujantis VLK ir vaistinių sutartimis. Šios sutartys tarp VLK ir vaistinių, vadovaujantis LR Civiliniu kodeksu ir kitais įstatymais, sudaromos LR Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka. Toks reguliavimas iš esmės yra pakankamas ir reiškia, kad šios sutartys turėtų būti vertinamos kaip sutartys dėl tam tikrų paslaugų teikimo ir išlaidų apmokėjimo, kurios yra numatytos LR Civiliniame kodekse.</p> <p>Pagal Civilinio kodekso 6.245 straipsnio 1 dalį civilinė atsakomybė yra turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (baudą, delspinigius), o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (baudą, delspinigius). Todėl tokiais atvejais, kai ginčas kyla dėl to, ar sutarties šalis netinkamai vykdė sutartines prievoles, ginčas turi būti sprendžiamas jį nagrinėti kompetenciją turinčiame bendrosios kompetencijos teisme, o ne vienašališkai nusprendžiama VLK taikyti sankcijas, kaip dabar siūloma SDĮ Projekte.“</p>	<p>pažeidimų, VLK direktorius pagal jam suteiktus įgaliojimus gali vaistinei taikyti SDĮ 31¹ straipsnio 1 dalyje nurodytas poveikio priemones. Taigi, kiek tai susiję su sutarčių vykdymu, vaistinė ir VLK sieja taip pat ir administraciniai santykiai, o įstatymas suteikia VLK teisę priimti įpareigojamojo pobūdžio administracinius aktus. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad šie VLK sprendimai gali būti skundžiami ne civiline, bet administracine tvarka (SDĮ 31¹ straipsnio 7 dalis).</p> <p>SDĮ projektu šie principai nekeičiami, o galiojančios SDĮ nuostatos tik papildomos nauja poveikio priemone – pinigine bauda.</p>
9.2.	<p>„Teisėkūra turi atitikti teisinio aiškumo, tikrumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus, tačiau SDĮ Projektu siūlomas reguliavimas neatitinka šių reikalavimų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. VLK suteikiamos naujos, labai plačios sankcionavimo galios, nesuteikiant aiškių, objektyvių ir teisės aktų lygmeniu apibrėžtų kriterijų, pagal kuriuos tokios poveikio priemonės būtų taikomos. 2. „Atsakomybės neišvengiamumo“ siekis, įrašytas į SDĮ Projekto aiškinamąjį raštą, gali sukelti situacijas, kuomet vaistinė būtų baudžiama net ir tuo atveju, kai pažeidimą savarankiškai ištaisė, o tai būtų priešinga teisėtų lūkesčių principui. 3. Normose vartojamos neapibrėžtos sąvokos (kaip pvz. „mažareikšmė 	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kaip buvo minėta derinimo pažymos 9.1 papunktyje, VLK teisė (ir pareiga) taikyti poveikio priemones teisės aktų reikalavimus pažeidusiai vaistinei nustatyta galiojančiose SDĮ 31¹ straipsnio nuostatose ir šiuo aspektu SDĮ projektu teisinis reguliavimas nėra keičiamas.</p> <p>Dėl savanoriško trūkumų ištaisymo ar žalos atlyginimo pažymėtina, kad tokie veiksmai yra laikomi atsakomybę lengvinančia aplinkybe, o ne teisinis pagrindas pažeidimą padariusį subjektą atleisti nuo atsakomybės. Pritarus siūlymui būtų išlaikyta <i>status quo</i>, t. y. įstatyme nebeliktų realių baudinio bei prevencinio poveikio priemonių, kuriomis būtų siekiama atgrasyti sudariusius su VLK sutartis subjektus nuo pažeidimų darymo – kad ir kiek</p>

	<p>žala“) sudaro prielaidas plačiai diskrecijai ir skirtingam traktavimui.</p> <p>Tad, SDĮ Projektas yra nesuderinamas su teisinio saugumo ir aiškumo standartais, kurių privaloma laikytis priimant bet kokią naują sankcionavimo modelį.“</p>	<p>pažeidimų būtų padaryta, jokia reali bausmė nebūtų taikoma, jeigu vaistinė atlygintų žalą.</p> <p>Dėl pastabos, kad įstatyme neapibrėžta mažareikšmio pažeidimo sąvoka, pažymėtina, kad, vadovaujantis SDĮ 31¹ straipsnio 2 dalimi, įstatymų ir (arba) kitų teisės aktų reikalavimų pažeidimų, kurie laikomi mažareikšmiais, kriterijų aprašą, taip pat šių pažeidimų pašalinimo terminus tvirtina sveikatos apsaugos ministras ar jo įgaliota institucija.</p>
9.3.	<p>„Atsižvelgiant į tai, kad SDĮ Projektu siūlomi pakeitimai orientuoti labiau į asmens sveikatos priežiūros įstaigas, atkreipiamas dėmesys, su kokias klausimais galimai susidurtų Lietuvos vaistinės, kurios taip pat sudaro sutartis su VLK dėl kompensuojamų vaistų išdavimo pacientams.</p> <p>Atkreipime dėmesį, kad SDĮ Projekte viena iš sankcijų gali būti VLK sutarčių nutraukimas. Svarbu paminėti, kad vaistinių tinklas turintis daugiau nei vieną veiklos vietą, t.y. vaistinių filialą, su VLK pasirašo tik vieną sutartį visoms vaistinių veiklos vietoms (filialams), tad sustabdžius sutartį dėl vienos vaistinės filialo darbuotojo žmogiškosios klaidos, būtų stabdomas kompensuojamų vaistų išdavimas visose tos įmonės vaistinėse (pavyzdžiui viena vaistinė gali turėti 200 filialų, t.y. 200 vaistinių visoje Lietuvoje). Tokiu atveju, visose tos įmonės vaistinėse negalėtų būti išduodami kompensuojami vaistai, todėl gyventojams suprastėtų ar net taptų neįmanomas kompensuojamų vaistinių preparatų prieinamumas tam tikruose regionuose.</p> <p>SDĮ Projektu nustatomos priemonės, tokios kaip baudos, dvigubos žalos atlyginių sumos, ar net draudimas sudaryti sutartis su VLK iki 2 metų yra aiškiai neproporcingos tikslui, kuriuo formaliai grindžiamas projektas.</p> <p>1. Sutarties nutraukimas iki 2 metų laikotarpiui iš esmės prilygsta viso to tinklo vaistinių veiklos sustabdymui, nes vaistinė negalinti išduoti kompensuojamų vaistų pacientams iš esmės neatlieka pagrindinės savo funkcijos. Be to, pažymėtina, kad iš SDĮ Projekto nėra aišku, kaip būtų traktuojami pakartotinis pažeidimas, t.y. ar toks pats pažeidimas nustatomas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>SDĮ nuostatos, susijusios su piniginių baudų dydžių nustatymu, buvo patikslintos iš esmės – nustatytos mažesnės baudos, atitinkančios tas, kurios taikomos už žalos valstybės biudžetui ir socialinio draudimo biudžetui padarymą, taip pat aiškiau detalizuotos nuostatos, reguliuojančios lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių taikymą.</p> <p>Pažymėtina, kad SDĮ projektu siūlomos baudos, kaip ir visos kitos SDĮ 31¹ straipsnio 1 dalyje nustatytos poveikio priemonės, nebus taikomos nustačius mažareikšmius pažeidimus. Kitais atvejais skiriamos baudos dydis tiesiogiai priklausys nuo padarytos veikos pavojingumo (žalos) ir įstaigos pastangų pašalinti pažeidimą ar atlyginti padarytą žalą.</p> <p>Dėl pastaboje pateiktų argumentų, kad galimi atvejai, kai dėl informacinių sistemų sutrikimo vaistinė prieš parduodama (išduodama) kompensuojamuosius vaistus ir medicinos pagalbos priemones (toliau – MPP) negalės patikrinti, ar asmuo yra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu, pažymėtina, kad PSDF biudžeto lėšomis vaistai ir MPP gali būti kompensuojami tik apdraustiesiems⁶. Jeigu atsirado tam tikrų aplinkybių, trukdančių ar galinčių trukdyti vaistinei įvykdyti sutartyje nustatytus įsipareigojimus, vaistinė ne vėliau kaip kitą darbo dieną turėtų kreiptis į VLK. Taigi, prieš parduodama (išduodama) kompensuojamuosius vaistus ir MPP vaistinė privalo įsitikinti, ar dėl jų besikreipiantis asmuo yra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu ir, pateikdama sąskaitą VLK dėl ataskaitiniu laikotarpiu (praėjusį kalendorinį mėnesį) apdraustiesiems parduotų (išduotų) kompensuojamųjų vaistų ir MPP apmokėjimo, joje</p>

⁶ Kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių įsigijimo išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-537 „Dėl Kompensuojamųjų vaistų ir medicinos pagalbos priemonių įsigijimo išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų patvirtinimo“ (toliau – Vaistinių sutarties standartinės sąlygos), 4.3 ir 4.14 papunkčiai.

	<p>įmonėje pasirašiusioje sutartį su VLK ar tik toje pačioje vaistinės veiklos vietoje.</p> <p>2. Žalos dydžio skaičiavimas, taip pat nėra aiškus, o galimybė taikyti dvigubą žalos dydį yra neproporcinga finansinė sankcija, kuri kai kuriais atvejais galėtų sukelti smulkesnių vaistinių nemokumą. Sankcijos ar baudos gali būti taikomos visiems pažeidimas, net ir techniniams, nors jų žala PSDF biudžetui nėra esminė.</p> <p>Atkreipiamė dėmesį, klaida, išduodant kompensuojamus vaistus vaistinėj, gali atsirasti ne dėl vaistinių, o dėl kitų subjektų (pvz. Sodra, RC) neteisingos arba ne laiku pateiktos informacijos. Pavyzdžiui, išduodant kompensuojamus vaistus mažas pajamas gaunantiems ar 75 metų ir vyresniems asmenims, vaistinėje yra kreipiamasi į E.sveikatos posistemę, kuri gauna informaciją iš Sodros, dėl informacijos patikrinimo, ar konkrečiam asmeniui priklauso kompensuojami vaistai nemokamai, ar asmuo sukaukęs vaistų krepšelį, ar turi sveikatos draudimą ir pan. Pasitaiko atvejų, jog vaistinėje iš elektroninių sistemų gaunamas klaidingas požymis, nurodantis, kad atitinkamam asmeniui nepriklauso nemokami kompensuojami vaistai. Tokiu atveju gyventojas vaistinėje moka kompensuojamo vaisto priemoką. Paaiškęjus, kad įsivėlė klaida, toks asmuo turi galimybę kreiptis į VLK ir susigrąžinti priemoką. Šiuo atveju, pagal SDĮ Projektą, nėra aišku, ar toks žalos padengimas nebūtų perkeliamas vaistinėms. Atkreipiamė dėmesį, kad klaidingą informaciją vaistinė gauna ne dėl savo aplaidumo ar kaltės, o dėl informacijos vėlavimo ar klaidų iš aukščiau išvardintų įstaigų/sistemų.</p> <p>Viešojo administravimo principai reikalauja, kad ribojamosios priemonės būtų proporcingos ir tikslingos. Šio SDĮ Projekto priemonės neatitinka šių kriterijų, nes VLK suteikiama diskrecijos teisė taikyti sankcijas, kurių ekonominis poveikis gali daug kartų viršyti faktinę žalą, sukuriamas de facto baudinės atsakomybės modelis, nors tokios galios institucijai nėra įtvirtintos nei LR Konstitucijoje, nei kituose įstatymuose.“</p>	<p>nurodyti tik tuos vaistus ir MPP, kurie buvo parduoti (išduoti) apdraustiesiems⁷.</p> <p>Dėl pastabos, kad vaistinė, turinti filialus, pasirašo su VLK tik vieną sutartį ir vaistinės filialo veikloje nustačius pažeidimų būtų neproporcinga stabdyti ar nutraukti sutartį su visa vaistine (visais filialais), pažymėtina, kad, vadovaujantis SDĮ 31¹ straipsnio 1 dalies 5 punktu, gali būti stabdoma ar nutraukiama tiek visa sutartis (pavyzdžiui, kai asmens sveikatos priežiūros įstaiga teikia tik vienos rūšies paslaugas, kai vaistinė neturi filialų ir veikia tik vienu veiklos adresu), tiek jos dalis (pavyzdžiui, kai asmens sveikatos priežiūros įstaiga teikia skirtingų rūšių paslaugas ir pažeidimai nustatyti tik teikiant kai kurias iš jų, kai vaistinė turi filialų ir veikia skirtingais veiklos adresais ir pažeidimai nustatyti tik atskirų filialų veikloje). Taigi, jeigu vaistinė turi filialų ir pažeidimai bus nustatyti (pažeidimai bus nepašalinti ir (ar) žala PSDF biudžetui neatlyginta) tik atskiruose vaistinės filialuose, VLK direktoriaus sprendimai dėl sutarties stabdymo ar nutraukimo bus taikomi tik tais vaistinės veiklos adresais (vaistinės filialams), kuriais pažeidimai buvo nustatyti.</p> <p>Atkreipiamė dėmesį į tai, kad analogiškos nuostatos, vadovaujantis Vaistinių sutarties standartinių sąlygų 8.2 papunkčiu ir 11 punktu, taikomos tais atvejais, kai sustabdoma ar panaikinama vaistinės licencija tik tam tikroje veiklos vietoje (sudaryta su VLK sutartis taip pat stabdoma ar panaikinama tik atitinkamoje vaistinės veiklos vietoje). Atsižvelgiant į pateiktą pastabą ir siekiant teisinio aiškumo, bus sprendžiama dėl Vaistinių sutarties standartinių sąlygų patikslinimo pirmiau minėtais aspektais.</p>
9.4.	<p>„SDĮ Projektas nenumato pakankamų procedūrinių apsaugų įstaigoms:</p> <p>1. Nepriklausomos peržiūros mechanizmo nėra – SDĮ projektu</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p>

⁷ Vaistinių sutarties standartinių sąlygų 4.11 papunktis.

	<p>įtvirtinama, kad VLK patys priima sprendimą dėl sutarčių sudarymo, dėl patikrinimo, patys vykdo patikrinimą bei patys skiria sankcijas. Tai prieštarauja gero administravimo, nešališkumo ir valdžių pusiausvyros principams.</p> <p>2. Kontroliniai patikrinimai gali būti atliekami be išankstinio informavimo, kas apsunkina galimybę parengti dokumentus, užtikrinti atstovavimą ar duomenų pateikimo procesą. Pavyzdžiui, kontrolinio pirkimo metu visuomenės vaistinėje nebus įmanoma nustatyti, ar pažeidimas tikrai yra vaistinės pusėje, todėl skirti baudą dėl kontrolinio pirkimo metu nustatyto pažeidimo nėra racionalu. Turėtų būti paliktas laiko tarpas, kad vaistinės galėtų pateikti paaiškinimus.</p> <p>3. Nenustatytos taisyklės dėl įrašų (video / garso) naudojimo, saugojimo, prieigos teisių ir galios ginčiuose.</p> <p>Svarbu pabrėžti, kad VLK sprendimai gali turėti esminį poveikį vaistinei ar visam vaistinių tinklui, tad procedūrinės garantijos privalo būti išplėstinės, o ne minimalios.“</p>	<p>Informacija dėl VLK funkcijų, susijusių su vaistinių veiklos priežiūra, įskaitant poveikio priemonių taikymą, pateikta derinimo pažymos 9.1 ir 9.2 papunkčiuose.</p> <p>Dėl pastabų, susijusių su kontrolinių pirkimų atlikimu, pažymėtina, kad patikslintame SDĮ projekte kontrolinių pirkimų įteisinimo buvo atsisakyta.</p>
9.5.	<p>„SDĮ Projekto nuostatos, kuriomis VLK suteikiamos naujos poveikio priemonių taikymo ir pažeidimų tyrimo funkcijos, kelia esminių abejonių dėl jų atitikties teisinės valstybės, teisėtumo, proporcingumo, skaidrumo ir teisinio aiškumo principams. Viešojo administravimo subjektams suteikiamos diskrecijos ribos turi būti aiškiai apibrėžtos įstatyme, o sankcijos numatytos taip aiškiai, kad jų taikymas nekeltų neapibrėžtumo ir nebūtų paliktas institucijos nuožiūrai.</p> <p>SDĮ Projektas VLK suteikia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tyrimo funkciją, • sprendimų dėl pažeidimų priėmimo funkciją, • sankcionavimo funkciją, • lėšų išieškojimo funkciją, • galimybę vaistinę pašalinti iš PSDF finansavimo sistemos. <p>Tokios galios įtvirtinimas vienoje institucijoje be aiškos išorinės kontrolės sistemos kelia realią piktnaudžiavimo riziką ir yra nesuderinama su valdžių atskyrimo ir kontrolės mechanizmais.</p> <p>Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, akivaizdu, kad VLK neturėtų vienašališkai ne ginčo tvarka skirti baudas ar nutraukti sutartį. Todėl VLK</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pateiktoje pastaboje reiškiamos abejonės ne dėl SDĮ projekto, bet dėl galiojančių SDĮ nuostatų (dėl VLK atliekamų kontrolės funkcijų ir poveikio priemonių taikymo tvarkos). Detalesnė informacija šiais klausimais pateikiama derinimo pažymos 9.1 ir 9.2 papunkčiuose.</p>

	<p>dėl sutartinių prievolių įvykdymo įstatymų nustatyta tvarka turi kreiptis į teismą. Jei siūlomas reglamentavimas būtų priimtas, tokiu atveju būtų paneigta vaistinių galimybė ginti savo teisėtus interesus. Apibendrinant tai kas išdėstyta, pažymėtina, kad Konstitucijoje įtvirtinta, jog teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai. Taip pat Konstitucinis Teismas yra pasisakęs, kad teisingumo vykdymas yra teismų funkcija, kuri lemia šios valdžios vietą valstybės valdžios institucijų sistemoje ir jokia kita valstybės institucija ar pareigūnas negali vykdyti šios funkcijos (Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2006 m. kovo 28 d. nutarimai).</p> <p>Taip pat svarbu paminėti, kad Asociacijos žiniomis, nei dėl vienos Asociacijos narės nebuvo ir šiuo metu nėra Valstybinės ligonių kasos kreipimosi į teismą dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui padarytos žalos priverstinio išieškojimo. Vaistinėse nustatomi neatitikimai ar pažeidimai būna išskirtinai dėl žmogiškosios darbuotojų kaltės. Visa tai leidžia daryti prielaidą, jog siūlomas SDĮ Projektas yra perteklinis ir absoliučiai nereikalingas reguliuojant civilinius santykius tarp VLK bei Lietuvoje veikiančių visuomenės vaistinių, todėl taikytinos sankcijos vaistinių veiklai laikytinos perteklinės, bei joms nepritariame.“</p>	
10.	Viešosios įstaigos Jonavos ligoninės 2025 m. gruodžio 12 d. raštas	
10.1.	<p>„SDĮ, SPIĮ ir ANK projektais siūlomas perteklinis reguliavimas ir bausmių išplėtimas. Nėra duomenų, pagrindžiančių, kad dabartinis reguliavimas neefektyvus. Proporciningumo ir būtinybės vertinimas neįvykdytas.</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Pateikti aiškią analizę ir pagrindimą, kodėl siūlomas griežtinimas būtinas. Įvertinti poveikį pacientams ir sistemai.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymų projektų aiškinamajame rašte išsamiai ir motyvuotai pagrindžiamas naujų poveikio priemonių įteisinimo būtinumas ir esamų ANK numatytų piniginių sankcijų didinimas.</p>
10.2.	<p>„SDĮ ir SPIĮ projektais nustatomos naujos piniginės baudos ir sutarčių ribojimai gali sukelti dvigubą atsakomybę (VLK priemonės + licencijos priemonės + ANK).</p> <p>Pasiūlymas:</p> <p>Peržiūrėti sankcijų sistemą, nustatyti, kad baudos nesidubliuotų ir būtų proporcingos pažeidimo pavojingumui.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>SDĮ, SPIĮ ir ANK projektais numatytos poveikio priemonės nesidubliuoja, nustatyta aiškūs jų skyrimo pagrindai, aiški jų skyrimo tvarka ir asmenys, kuriems taikoma atsakomybė.</p>
10.3.	<p>„SDĮ projektu nustatomas 2 metų draudimas sudaryti sutartis yra galintis sumažinti paslaugų prieinamumą, ypač regionuose, ir neparemtas rizikos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žiūrėti derinimo pažymos 7.2 ir 8.1 papunkčius.</p>

	<p>vertinimu.</p> <p>Pasiūlymas: Atsisakyti arba aiškiai susieti su pavojingų pažeidimų rizika. Pritaikyti proporcingumo principą.“</p>	
10.4.	<p>„VLK ir VASPVT įgaliojimų išplėtimas - Diskrecijos išplėtimas be nepriklausomos kontrolės, aiškių sankcijų ribų ar skundų procedūrų detalizavimo.</p> <p>Pasiūlymas: Nustatyti aiškias kontrolės ribas, nepriklausomą priežiūrą ir skundų nagrinėjimo procedūras.“</p>	<p>Neatsižvelgta. SDĮ, SPIĮ ir ANK projektais numatytos konkrečios poveikio priemonės, nustatyta aiškūs jų skyrimo pagrindai, aiški jų skyrimo tvarka ir asmenys, kuriems taikoma atsakomybė.</p>
10.5.	<p>„Įstatymų projektų poveikis paslaugų prieinamumui - Projektai gali lemti įstaigų pasitraukimą, sumažinti paslaugų prieinamumą regionuose. Socialinio-ekonominio poveikio analizė neatlikta.</p> <p>Pasiūlymas: Prieš priimant projektus atlikti socialinio-ekonominio poveikio analizę ir įvertinti regioninį paslaugų prieinamumą.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte išsamiai ir motyvuotai pagrindžiamas naujų poveikio priemonių įteisinimo būtinumas ir esamų ANK numatytų piniginių sankcijų didinimas.</p>
10.6.	<p>„Projekto tarpusavio nesuderinamumas - SDĮ, SPIĮ ir ANK nuostatos keičiamos, tačiau nėra vertinama jų sąveika.</p> <p>Pasiūlymas: Organizuoti papildomas konsultacijas su sektoriaus atstovais ir teisininkais dėl nuostatų suderinamumo.“</p>	<p>Neatsižvelgta. SDĮ, SPIĮ ir ANK projektais numatytos poveikio priemonės nesidubliuoja, nustatyta aiškūs jų skyrimo pagrindai, aiški jų skyrimo tvarka ir asmenys, kuriems taikoma atsakomybė.</p>
10.7.	<p>„Bendras reguliavimo principas - Projektai orientuoti vien į baudas ir draudimus, neatitinka prevencijos, konsultavimo ir gerosios ES praktikos principų.</p> <p>Pasiūlymas: Parengti alternatyvų variantą, orientuotą į prevenciją, standartizavimą ir proporcingą atsakomybę, ne vien tik bausmes.“</p>	<p>Neatsižvelgta. Pastaba deklaratyvi ir neargumentuota. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte išsamiai ir motyvuotai pagrindžiamas naujų poveikio priemonių įteisinimo būtinumas ir ANK numatytų piniginių sankcijų didinimas.</p>